

**ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН
ОРОН НУТГИЙН ӨМЧИЙН ГАЗРЫН ДАРГЫН
ТУШААЛ**

2022 оны 01 сарын 24 өдөр

Дугаар 7/03

Мөрөн сум

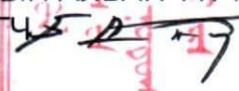
**Тендерийн баримт бичгийн өгөгдлийн
хүснэгт, гэрээний маягт, нөхцлийг бэлтэх
загвар батлах тухай**

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн 33.5, төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 9.1 дэх хэсгүүд, аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын 2018 оны А/68 дугаар тушаалыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Нээлттэй тендер шалгаруулалтын аргаар ажил нийлүүлэх гүйцэтгэгчийг сонгох Тендерийн баримт бичиг бэлтгэх загвар, аргачлалыг нэгдүгээр, нээлттэй тендер шалгаруулалтын аргаар бараа нийлүүлэгчийг сонгох тендерийн баримт бичиг бэлтгэх загвар, аргачлалыг хоёрдугаар, харьцуулалтын аргаар ажил нийлүүлэх гүйцэтгэгчийг сонгох тендерийн баримт бичиг бэлтгэх загвар, аргачлалыг гуравдугаар, харьцуулалтын аргаар бараа нийлүүлэгчийг сонгох тендерийн баримт бичиг бэлтгэх загвар, аргачлалыг дөрөвдүгээр, зөвлөх үйлчилгээ худалдан авах тендерийн баримт бичиг бэлтгэх загвар, аргачлалыг тавдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай .

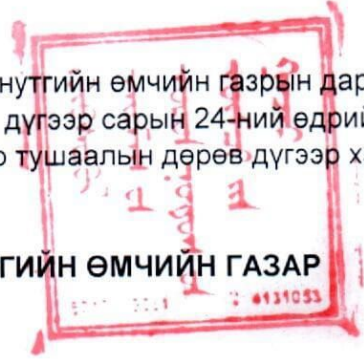
2. Захиалагчийн тендерийн баримт бичгийн өгөгдлийн хүснэгт, гэрээний маягт, гэрээний тусгай нөхцөлийг Сангийн сайдын баталсан жишиг тендерийн баримт бичигт үндэслэн бэлтгэх загвар, аргачлалыг мөрдөн ажиллахыг үнэлгээний хорооны дарга, нарийн бичгийн дарга, гишүүдэд тус тус даалгасугай.

3. Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Орон нутгийн өмчийн газрын Худалдан авах ажиллагааны албаны дарга (Б.Болд)-д үүрэг болгосугай.

ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ Б.ДОЛЖИНСОРОГДОГ

Орон нутгийн өмчийн газрын даргын 2022 оны 1 дүгээр сарын 24-ний өдрийн А/.... дүгээр тушаалын дөрөв дүгээр хавсралт

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН ОРОН НУТГИЙН ӨМЧИЙН ГАЗАР

**БАРАА ХУДАЛДАН АВАХ
ТЕНДЕРИЙН БАРИМТ БИЧИГ**

Тендер шалгаруулалтын нэр: *[төсөл, арга хэмжээний батлагдсан нэр бичих]*

Тендер шалгаруулалтын дугаар: *[тендер шалгаруулалтын дугаарыг бичих]*

Тендер шалгаруулалтын нэр: */Төсөл арга хэмжээний нэрийг батлагдсан жагсаалтын дугаарын хамт бичих/*

Тендер шалгаруулалтын дугаар: .....

Цахим хаяг:

www.tender.gov.mn

БАТЛАВ:

ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ
ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ *[Signature]* Б.ДОЛЖИНСОРОГДОГ

ХЯНАСАН:

ХУДАЛДАН АВАХ
АЖИЛЛАГААНЫ
АЛБАНЫ ДАРГА

ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХОРООНЫ
ДАРГА

БОЛОВСРУУЛСАН:

ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХОРООНЫ
НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА

ХАРЬЦУУЛАЛТЫН АРГААР БАРАА ХУДАЛДАН АВАХ ТЕНДЕРИЙН УРИЛГА

Огноо¹⁹: *[тендер зарласан он, сар, өдрийг бичих]*

Тендер шалгаруулалтын нэр: *[төсөл, арга хэмжээний батлагдсан нэрийг бичих]*

¹⁹ Тендерийн урилгыг анх зарлан мэдээлсэн өдөр байна.

Тендер шалгаруулалтын дугаар: **[цахим системд заасан тендер шалгаруулалтын дугаарыг бичих]**

[Захиалагчийн нэрийг бүрэн, товчлохгүйгээр бичих] нь тендерийн баримт бичигт заасан шалгуур үзүүлэлт, шаардлагыг хангасан хуулийн этгээдийг **[тендер шалгаруулалтын нэр]**-ыг гүйцэтгэх тухай тендер ирүүлэхийг урьж байна.

Хэрвээ тендер шалгаруулалт багцтай бол дараах нэр, дугаар бүхий багцуудаас бүрдэнэ:

**Багц № 1: багцын нэр,
Багц № 2: багцын нэр...гэх мэт.**

Дотоодын үйлдвэрээс худалдан авах бараа байгаа бол тодорхой бичих:

**Дотоодын багц № 3: багцын нэр,
Дотоодын багц № 4: багцын нэр...гэх мэт.**

Сонирхогч этгээд худалдан авах ажиллагааны цахим системээр тендерийн баримт бичигтэй үнэ төлбөргүй танилцах эрхтэй бөгөөд тендерийн баримт бичгийн үнийг төлснөөр тендер шалгаруулалтад оролцох эрхтэй болно.

Тендер нь түүнийг нээснээс хойш [30] ба түүнээс дээш хоногийн хугацаанд хүчинтэй байхаар тендерт заана.

Тендерийг **[тендер хүлээн авах эцсийн огноо, цаг]**-аас өмнө тендерийн баримт бичигт заасан журмаар ирүүлэх ба тендерийн нээлтийг **[огноо]-ны өдрийн, [цаг]²⁰-т** зохион байгуулна.

Сонирхсон этгээд тендерийн баримт бичигтэй холбоотой тодруулга, нэмэлт мэдээлэл авах хүсэлтийг доорх хаягаар хүргүүлж болно.

ОРОН НУТГИЙН ӨМЧИЙН ГАЗАР

Хөвсгөл аймаг, Мөрөн сум, 8 дугаар баг,

Чүнгүүнжавын талбай, Хөвсгөл аймгийн удирдлагын ордон,

Утас: 70388849, 70383809, 70388821,

Цахим хаяг: khuvsgul.tender.gov.mn

**ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ
ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ**

Б.ДОЛЖИНСОРОГДОГ

**ХЯНАСАН:
ХУДАЛДАН АВАХ АЖИЛЛАГААНЫ
АЛБАНЫ ДАРГА**

Б.БОЛД

ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХОРООНЫ ДАРГА

.....

**БОЛОВСРУУЛСАН:
ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХОРООНЫ НАРИЙН БИЧИГ**

.....

²⁰ Тендер хүлээн авах эцсийн хугацаа дууссанаас хойш 1 цагийн дотор байна.

**II БҮЛЭГ.ХАРЬЦУУЛАЛТЫН АРГААР БАРАА ХУДАЛДАН
АВАХ АЖИЛЛАГААНЫ ТЕНДЕРИЙН ӨГӨГДЛИЙН ХҮСНЭГТ (ТӨХ)**

ТШЗ-ны холбогдох заалт	А. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ
ТШЗ 1.1	Захиалагч: Аймгийн Засаг даргын Тамгын газар, Орон нутгийн өмчийн газар
ТШЗ 1.1	Тендер шалгаруулалтын нэр: <i>[төсөл, арга хэмжээний батлагдсан нэр, дугаарыг бүтэн бичих]</i>
ТШЗ 1.1	Тендерийн урилгын дугаар: <i>[цахим системд заасан тендер шалгаруулалтын урилгын дугаарыг бичих]</i>
ТШЗ 1.2	Тендер шалгаруулалт нь дараах нэр, дугаар бүхий багцуудаас бүрдэнэ: <i>Багц № 1: багцын нэр, Багц № 2: багцын нэр...гэх мэт.</i>
ТШЗ 1.3	Дотоодын үйлдвэрээс худалдан авах бараа байгаа бол тодорхой бичих: <i>Дотоодын багц № 3: багцын нэр, Дотоодын багц № 4: багцын нэр...гэх мэт.</i>
ТШЗ 2.1	Санхүүжилтийн эх үүсвэр нь: <i>[эрх бүхий этгээдээс баталсан санхүүжилтийн эх үүсвэрийг улсын төсвийн хөрөнгө, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө, тухайн байгууллагын өөрийн хөрөнгө, эсхүл зээлийн хөрөнгө гэх зэргээр тодорхой, товчлохгүй бичих]</i>
ТШЗ 2.1	Нийт төсөвт өртөг: <i>[мөнгөн дүн бичих]</i> <i>[Хэрэв багцад хуваасан бол багц тус бүрийн төсөвт өртгийг бичих:</i> <i>Багц №...: _____</i> <i>Багц №...: _____]</i>
Б. ТЕНДЕРИЙН БАРИМТ БИЧГИЙН АГУУЛГА	
ТШЗ 9.2	Тендерийн баримт бичигтэй холбоотой тодруулга, нэмэлт мэдээлэл авах хүсэлтийг захиалагчид хүргүүлэх хаяг: <i>Хүлээн авагчийн нэр: Хөвсгөл аймгийн Орон нутгийн орон нутгийн өмчийн газар</i> <i>Хаяг: Хөвсгөл аймгийн Мөрөн сумын 8 дугаар баг, Чингүүнжавын талбай, аймгийн удирдлагын ордны байр, Орон нутгийн өмчийн газар</i> <i>Утасны дугаар: 70388849, 70388821, 70383809</i>

	<p>Тендерийн баримт бичгийн талаар тодруулга авах хүсэлтийг хүлээн авах хугацааны хязгаар тендер хүлээн авах эцсийн хугацаанаас ажлын 5-аас доошгүй хоног байна.</p> <p>Тодруулга, нэмэлт мэдээлэл авах хүсэлтийн хариуг хүсэлт гаргагчийн нэрийг дурдалгүйгээр албан бичгээр гаргаж, түүний хуулбарыг Төрийн худалдан авах ажиллагааны цахим систем (www.tender.gov.mn)-д нийтлэх бөгөөд тус тодруулга, нэмэлт мэдээллийг бүх тендерт оролцогчдод нэгэн зэрэг хүргүүлсэнд тооцно. Иймд тендерт оролцохыг сонирхогч этгээдүүд дээрх цахим систем дэх тендерийн урилгын тодруулга, мэдээллийг байнга шалгахыг зөвлөж байна. Тендерийн баримт бичгийн талаар тодруулга авах хүсэлтийг хүлээн авах хугацааны хязгаар тендер хүлээн авах эцсийн хугацаанаас ажлын 5 хоногоос багагүй байна.</p> <p>Цахим шуудангийн хаяг: khuvsgul.tender.gov.mn</p>
В. ТЕНДЕР БЭЛТГЭХ	
ТШЗ 12.2	<p>Зээл, тусламжийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх төсөл, арга хэмжээний хувьд тендер шалгаруулалтын хэл: Тендерийн хэл Монгол хэл байна. Гадаад хэл дээрх бүх материалыг орчуулгын хамт ирүүлнэ.</p>
ТШЗ 16.2	<p>Тендерт оролцогчид тавигдах санхүүгийн чадавхын шалгуур үзүүлэлт, шаардлага:</p> <p>Тендерт оролцогчид тавигдах санхүүгийн чадавхын шалгуур үзүүлэлт, шаардлага: “Шаардана”</p> <ul style="list-style-type: none"> - Борлуулалтын хэмжээ: 2020, 2021 онуудын борлуулалтын орлогын дундаж хэмжээ нь тухайн багцын батлагдсан төсөвт өртгийн 30 хувиас багагүй байна.
ТШЗ 16.2.4	<p>Санхүүгийн чадавхын талаар энэ зүйлд заасан шалгуур үзүүлэлт, шаардлагыг хангах бусад баримт: “Шаардана”.</p> <p>Санхүүгийн чадавхын талаар энэ зүйлд заасан шалгуур үзүүлэлт, шаардлагыг хангах бусад баримт: “Шаардана”</p> <p>1. Гэрээний үүргийн биелэлтийг хангах мөнгөн хөрөнгийн хэмжээ: Багцын батлагдсан төсөвт өртгийн 30 хувиас багагүй байх.</p> <p>Гэрээний үүргийн биелэлтийг хангах мөнгөн хөрөнгийн хэмжээг нийт дүнг дараах шалгуур үзүүлэлтүүдийн аль нэгээр эсвэл нийлбэрээр тус тус тодорхойлно. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Байгууллагын дансны үлдэгдэл /Харилцагч банкны/ • Арилжааны банкнаас авч болох мөнгөн дүн бүхий зээлийн тодорхойлолт ирүүлнэ. • Үнэт цаас, Засгийн газрын бонд болон Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1 дэх хэсэгт заасан үнэт цааснууд; Харилцагч банкнаас хугацаа хэтэрсэн зээл, зээлийн хүүгийн өр, төлбөргүй талаарх тодорхойлолтыг ирүүлнэ. <p>2. Монгол Улсын хуулийн дагуу татвар, хураамж, төлбөрөө тухайн тендер нээсэн өдрийн байдлаар бүрэн төлсөн, өр төлбөргүй байх шаардлагатай.</p>

	<p>Нийгмийн даатгал, татварын тодорхойлолтыг ирүүлэх шаардлагагүй, “Төрийн худалдан авах ажиллагааны цахим систем” www.tender.gov.mn болон “Төрийн мэдээлэл солилцооны ХУР систем”-ээр дамжуулан Татварын ерөнхий газар, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын цахим мэдээллийн сангаас шалгана.</p> <p>/Тендерт оролцогчийн ирүүлсэн татвар, нийгмийн даатгалын тодорхойлолтыг үнэлгээнд харгалзан үзэхгүй./</p>
ТШЗ 16.3	<p>Тендерт оролцогчийн санхүүгийн чадавхыг хянан үзэхэд үндэслэл болгох санхүүгийн тайлангийн хугацаа:</p> <p>Тендерт оролцогчийн санхүүгийн чадавхыг хянан үзэхэд үндэслэл болгох санхүүгийн тайлангийн хугацаа: 2020, 2021 онуудын санхүүгийн тайланг өөрийн тендертээ хавсарган ирүүлэх шаардлагагүй бөгөөд цахим системээр дамжуулан Сангийн яамны цахим санхүүгийн тайлангийн www.e-balance.mof.gov.mn мэдээллийн системээс тендерт оролцогчдын сүүлийн 3 жилийн борлуулалтын орлого, болон бусад шаардлагатай мэдээллийг шалгана.</p>
ТШЗ 16.6	<p>Тендерт оролцогчийн техникийн чадавх болон туршлагын шалгуур үзүүлэлт, шаардлага: Үүнд:</p> <p>1. Ижил төстэй гэрээний туршлага: 2018, 2019, 2020, 2021 онуудын аль нэг жилд тухайн багцын батлагдсан төсөвт өртгийн 30 хувиас багагүй үнийн дүнтэй энэ гэрээгээр нийлүүлэх бартаатай “дүүцхүйц” барааг доод тал нь нэг удаа нийлүүлсэн байх шаардлагатай.</p> <p>Бараа нийлүүлсэн гэрээний хуулбар, хүлээлгэж өгсөн актын хуулбар, тухайн барааг цаг хугацаанд нь чанартай нийлүүлсэн талаарх захиалагчийн тодорхойлолтыг ирүүлнэ.</p> <p>Ижил төстэй ажилд тухайн багцад хамаарах бараа болон түүнтэй дүйцэхүйц бараа нийлүүлсэн туршлагыг тооцно.</p> <p>2. Улсын бүртгэлийн гэрчилгээний эхээс хийсэн хуулбарыг ирүүлэх шаардлагагүй бөгөөд “Төрийн мэдээлэл солилцооны ХУР систем”-ээр дамжуулан шалгана.</p>
ТШЗ 16.6.1	<p>Тусгай зөвшөөрөл/зөвшөөрөл: [“Шаардана” эсхүл “Шаардахгүй” гэдгээс аль нэгийг сонгож бичих. Хэрэв шаардах бол зөвшөөрөл олгодог байгууллага, тусгай зөвшөөрлийн нэрийг тодорхой бичих]</p>
ТШЗ 16.6.2	<p>Барааг өөрөө үйлдвэрлээгүй бол барааг нийлүүлэх боломжтой болохыг нотлох баримт: [“Шаардана” эсхүл “Шаардахгүй” гэдгээс аль нэгийг сонгож бичих. Хэрэв шаардах бол нотлох баримтын төрөл, хэлбэрийг тусгайлан заахгүй ба түүний агуулгад тавигдах ерөнхий шаардлагыг бичиж болно]</p>
ТШЗ 16.6.3	<p>Барааг дагалдах үйлчилгээг хэрэгжүүлэх хүний нөөцийн мэдээлэл: [“Шаардана” эсхүл “Шаардахгүй” гэдгээс аль нэгийг сонгож бичих. Хэрэв шаардах бол уг үйлчилгээг хэрэгжүүлэх удирдах, хяналт тавих, тодорхой ажил, үйлчилгээг гүйцэтгэх ажилтан, ажилчдын боловсрол, мэргэжлийн ур чадвар, туршлагын талаар шаардах мэдээллийг тодорхой бичих]</p>

ТШЗ 16.6.4 Ижил төстэй бараа нийлүүлсэн туршлагыг нотлох гэрээний мэдээлэл: **[“Шаардлагатай” эсхүл “Шаардлагагүй” гэдгээс аль нэгийг сонгож бичих. Хэрэв шаардлагатай бол гэрээний мэдээлэл ирүүлэх жилийн тоо, нотлох баримт бичгийг тодорхой заах]**

Гэрээний мэдээлэл шаардсан тохиолдолд 2018-2021 онуудад тухайн багцад хамаарах бараа болон түүнтэй дүйцэхүйц бараа нийлүүлсэн туршлагыг харуулсан жагсаалыг Маягт 5 маягтаар доорх зааврын дагуу ирүүлнэ. Үүнд:

Гэрээний нэр	Захиалагчийн нэр, хаяг, холбоо барих утас	Гэрээний үнэ (мян.төг)	Хугацаа /эхэлсэн, дууссан/

Дээрх жагсаалтаар ирүүлсэн ижил төстэй бараа нийлүүлсэн гэрээний мэдээллийг ижил төстэй гэрээний дэлгэрэнгүй мэдээлэл буюу Маягт 7 маягтаар гаргаж ирүүлнэ.

ТШЗ 16.6.5 Бараа нийлүүлэхэд ашиглагдах үндсэн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл: **[“Шаардана” эсхүл “Шаардахгүй” гэдгээс аль нэгийг сонгож бичих. Хэрэв шаардах бол тухайн бараа нийлүүлэхэд зайлшгүй шаардагдах тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэлд тавигдах шаардлагыг тодорхой заах]**

ТШЗ 16.6.6 Техникийн чадавх болон туршлагын шалгуур үзүүлэлт, шаардлагыг хангахыг нотлох бусад баримт: **“Шаардана”**

5. Захиалагч болон нийлүүлэгчийн техникийн тодорхойлолтыг харьцуулсан байдлаар дэлгэрэнгүй танилцуулга, хүснэгтээр бэлтгэж баталгаажуулан ирүүлнэ.
6. Барааны үнийн задаргаа ба бараа нийлүүлэлтийн хуваарийг маягтын дагуу баталгаажуулан ирүүлнэ.
7. Тендерт шалгарсан тохиолдолд гэрээний үнэ болон хугацаанд багтаан чанарын шаардлага хангасан барааг захиалагчид нийлүүлэх баталгааг албан бичгээр гаргаж ирүүлнэ.
8. Нийлүүлэх бараа нь техникийн тодорхойлолтод нийцэхийг зүйл, заалт бүрээр нотлон харуулсан тайлбар, эсхүл тус тодорхойлолтын аль нэг зүйл, заалтыг орхигдуулсан, зөрсөн боловч захиалагчийн тогтоосон техникийн тодорхойлолтын шаардлагыг үндсэнд нь хангаж байгааг нотолсон мэдэгдлийг баталгаажуулан ирүүлнэ.
9. Тендерт оролцогч нь захиалагчийн тендерийн баримт бичгийн гэрээний маягт, гэрээний ерөнхий болон тусгай нөхцлийг зөвшөөрсөн мэдэгдлийг албан бичиг хэлбэрээр ирүүлнэ.
10. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газрын тодорхойлолтыг цахим хэлбэрээр авна.

Тендерт оролцогч Худалдан авах ажиллагааны цахим систем (www.tender.gov.mn)-д өөрийн үндэсний тоон гарын үсэг ашиглан тендерийн нээлт хийхээс 3-аас доошгүй хоногийн өмнө нэвтрэн орж архивын лавлагаа авах хүсэлтийг Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газарт илгээх бөгөөд шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар хянан үзэж цахим хэлбэрээр ирүүлдэг болохыг анхаарна.уу!

	<p>Жич: Дээрх 2 лавлагаа авах зааварчилгаатай www.tender.gov.mn цахим системийн хэрэглэгчийн хөтөч цэсээс танилцана уу.</p> <p>Тендерт оролцогчийн санал болгосон үнийг гэрээний хэрэгжилтийн явцад: Тохируулахгүй тогтмол байна.</p>
ТШЗ 18.6	<p>Олон улсын худалдааны нөхцөлийг хэрэглэх эсэх: [“Тийм” эсхүл “Үгүй” гэж бичих. Хэрэв “Тийм” бол Incoterms-ийн хамгийн сүүлийн хувилбарын аль нөхцөлөөр, хаана хүргүүлэх болохыг доорх байдлаар тодорхой бичих. Жишээ нь: Incoterms 2020, DDP, бараа хүргэх газар]</p>
Г. ТЕНДЕР ИЛГЭЭХ, НЭЭХ	
ТШЗ 21.5.3	<p>ТШЗ-ны 15 дугаар зүйлд заасан болон V бүлгийн маягтуудаас гадна бусад тендерт оролцогчдод ил болох баримт бичгийн жагсаалт:</p> <p>(Үнэлгээний хороо нь доорх баримт бичгийн жагсаалтаас тухайн тендер шалгаруулалтад хамаарахгүй баримт бичгийг хасна. Энэ заалтыг тендерийн баримт бичгээс устгана)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Тусгай зөвшөөрөл, зөвшөөрөлтэй болохыг нотлох баримт бичиг ТШЗ 16.6.1/ 2.Тендерийн баримт бичгийн ТШЗ 16.2-т заасан жилүүдийн борлуулалтын орлогыг нотлох баримт бичиг 3. Гэрээний үүргийн биелэлтийг хангах мөнгөн хөрөнгийн хэмжээг нотолж, байгууллагын дансны үлдэгдлийг нотлох баримт бичгээс бусад баримт бичиг (тендерийн баримт бичиг ТШЗ 16.2.4-т заасан) 4. Ижил төстэй ажил гүйцэтгэж байсныг нотлох тендерийн баримт бичгийн ТШЗ ТШЗ 16.6-д заасан баримт бичиг 5. Ажил гүйцэтгэхэд шаардлагатай хүний нөөцийн мэдээлэл, 6. ТШЗ 16.6.-т заасан барааг нийлүүлэхэд ашиглагдах үндсэн машин механизм, техник хэрэгсэлтэй болохыг нотлох баримт бичиг 7. ТШЗ 16.6.4-т заасан ижил төстэй бараа нийлүүлсэн туршлагыг нотлох гэрээний мэдээлэл 8. Техникийн чадавх болон туршлагын шалгуур үзүүлэлт, шаардлагыг хангахыг нотлох ТШЗ 16.6.5-т заасан бусад баримт, 9. ТШЗ 16.6.2-т заасан барааг өөрөө үйлдвэрлээгүй бол барааг нийлүүлэх боломжтой болохыг нотлох баримт 10. ТШЗ 16.6.2-т заасан барааг дагалдах үйлчилгээг хэрэгжүүлэх хүний нөөцийн мэдээлэл <p>Тендерт оролцогч нь Хувь хүний нууцын тухай болон Байгууллагын нууцын тухай хуулиудаар ил болгохыг хориглосон мэдээллийг тусад нь файл үүсгэн ирүүлнэ. Тус файлын эхэнд тэдгээр мэдээллийг нууцлах үндэслэлийг бичгээр тайлбарлаж, тендерт оролцогчийн эрх бүхий этгээд баталгаажуулан ирүүлнэ.</p>
ТШЗ 22.1.	<p>Тендер хүлээн авах эцсийн хугацаа нь: Огноо: 2022 оны ..... дүгээр сарын .....-ний өдөр Цаг: ..... цаг ..... минут</p> <p>Цахим тендерийн урилгад заасан тендер хүлээн авах эцсийн хугацаа нь цахим системийн серверийн цагаар тооцогдох бөгөөд хугацаа хоцорсон тендерийг хүлээж авахгүй</p>

ТШЗ 24.1.	<p>Тендерийн нээлтийг доор дурдсан хугацаанд цахим системээр хийх бөгөөд нээлтийн мэдээллийг тендерт оролцогч цахим системээр хүлээн авна.</p> <p>Огноо: <i>20.. оны .. дугаар сарын ..-ны өдөр]</i></p> <p>Цаг:..... цаг ..... минут</p> <p>Тендер нээх газрын хаяг: Хөвсгөл аймгийн Мөрөн сум, 8 дугаар баг, Удирдлагын ордон, Орон өмчийн газар,</p> <p>Давхар болон ерөөний дугаар: Нээлтийн танхим</p> <p>Аймаг, хот: Хөвсгөл аймаг, Мөрөн сум</p> <p>Улс: Монгол Улс</p>
ТШЗ 28.2	<p>Үнэлгээнд харгалзах нэмэлт шалгуур үзүүлэлт ашиглах эсэх: “Ашиглахгүй”</p>

**ХАРЬЦУУЛАЛТЫН АРГАА БАРАА ХУДАЛДАН АВАХ
ГЭРЭЭ БАТАЛГААЖУУЛАХ МАЯГТ**

[Тендер шалгаруулалтын нэр] гэрээ
Дугаар № [Тендер шалгаруулалтын дугаар]

..... хот/аймаг

Нэг талаас **[захиалагчийн нэр]** (цаашид “захиалагч” гэх), нөгөө талаас **[нийлүүлэгчийн нэр]** (цаашид “нийлүүлэгч” гэх) дараах зүйлийг харилцан тохиролцож ..... оны ..... сарын ..... -ний өдөр энэхүү ГЭРЭЭГ (цаашид “гэрээ” гэх) байгуулав.

Энэхүү гэрээ нь Захиалагч болон Нийлүүлэгчийн хооронд бараа нийлүүлэх, дагалдах үйлчилгээ үзүүлэх болон үнэ төлөхтэй холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулна.

11. Захиалагч нь **[гэрээний нэр, дугаар]**-г (цаашид “бараа” гэх) **[гэрээний үнийг тоогоор болон үсгээр бичих]** (цаашид “гэрээний үнэ” гэх) нийлүүлэхээр ирүүлсэн нийлүүлэгчийн тендерийг үүгээр хүлээн зөвшөөрөв. Гэрээний үнэ нь санхүүжилтийн дээд хэмжээ байна.

12. Гэрээний үнийг нийлүүлэгч .....-ийн харилцах .....банкны ..... дугаар дансанд шилжүүлнэ.

13. Дор дурдсан баримт бичиг нь цаашид гэрээний хэсэг болно. (цаашид “гэрээний баримт бичиг” гэх). Үүнд:

Гэрээ байгуулах эрх олгох тухай мэдэгдэл;

Гэрээ байгуулах эрх олгох тухай мэдэгдэл;

Гүйцэтгэгчийн ирүүлсэн тендер;

Ажлын зураг төсөл, өртгийн хяналтын төсөв;

Гэрээний 1 дүгээр хавсралт (Гэрээний ерөнхий нөхцөл)

Гэрээний 2 дугаар хавсралт (Гэрээний тусгай нөхцөл)

Гэрээний 3 дугаар хавсралт (Бараа нийлүүлэлтийн хуваарь);

Гэрээний 4 дугаар хавсралт (**Барааны** техникийн тодорхойлолт)

Гэрээний 5 дугаар хавсралт (Санхүүжилтийн хуваарь);

Гэрээний 6 дугаар хавсралт (..... банкнаас гаргасан ..... дугаартай .... төгрөгийн дүнтэй урьдчилгаа төлбөрийн баталгаа);

Гэрээний 7 дугаар хавсралт (Бусад шаардлагатай баримт бичиг²¹);

4. Нийлүүлэгч нь энэ гэрээний дагуу захиалагчийн төлөх төлбөрийг үндэслэн энэхүү гэрээний бүх нөхцөл, болзолд нийцүүлэн энд заасан барааг нийлүүлж, гэмтэл согог арилгах үүрэг хариуцлагыг хүлээж байна.

5. Гэрээний талуудын эрх, үүрэг

5.1. Гэрээ нь энд дурдсан бараа нийлүүлэх талаарх талуудын хоорондын эцсийн тохиролцоо болох ба урьд өмнө үйлдсэн бүх хэлцлийг орлоно. Хэрэв гэрээний бичиг баримтууд хоорондоо зөрчилдвөл дээр дурдсан дарааллын дагуу ач холбогдол өгч шийдвэрлэнэ.

5.2. Захиалагч, гүйцэтгэгч нь гэрээний ерөнхий болон тусгай нөхцөл түүний хавсралтад заасан эрх, үүргийг заавал хэрэгжүүлж, хариуцлагыг хүлээнэ.

5.3. Гүйцэтгэгч нь урьдчилгаа төлбөрийн баталгаа барааг нийлүүлсэн тухай мэдэгдэл (Барааг хүлээн авах акт) гарснаас хойш 28 хоногийн хугацаанд хүчинтэй байлгана. Бараа

²¹ Хоёр тал харилцан тохиролцож гэрээний нөхцөлд оруулсан зайлшгүй шаардлагатай нэмэлт, өөрчлөлтүүд.

нийлүүлэлт дуусаагүй тохиолдолд урьдчилгаа төлбөрийн баталгааг чөлөөлөхийг хориглох бөгөөд баталгаа чөлөөлсөн нөхцөлд захиалагчийн шийдвэрээр энэхүү гэрээг цуцлана.

5.4. Барааны баталгаат засварын хугацаа буюу барааны чанарын баталгааны хугацаанд гүйцэтгэгчийн хүлээсэн үүргийн биелэлтийг баталгаажуулах зорилгоор гэрээний үнийн дүнгийн 5 хувьтай тэнцэх хэмжээний мөнгийг сүүлийн санхүүжилтээс суутган тооцож 1 жилийн хугацаанд Хөвсгөл аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын төрийн сангийн дансанд байршуулна.

5.5. Барааг захиалагчийн ажлын хэсэгт хүлээлгэн өгснөөс хойш зүгшрүүлэх, тохируулах ..... сарын хугацаанд бараанд гарсан гэмтэл согог, зөрчил, гологдлыг засварлах шаардлага гарсан тохиолдолд захиалагч нь гүйцэтгэгчид бичгээр мэдэгдэнэ. Гүйцэтгэгч нь захиалагчийн хүсэлтийн дагуу зөрчил гологдлыг арилгах, шинэ бараагаар солих үүрэг хүлээнэ.

5.6. Нийлүүлэгч нь гэрээний 5.5 дахь хэсэгт заасан мэдэгдэл авсан өдрөөс хойш 30 хоногийн дотор гүйцэтгээгүй тохиолдолд захиалагч энэхүү гэрээний 5.4 дэх хэсэгт заасан барьцаа хөрөнгөөс гарган гологдол, гэмтлийг арилгах ажлыг бусад этгээдээр гүйцэтгүүлэх буюу үүргээ гүйцэтгээгүй нийлүүлэгчийг "Тендерт орох эрхээ хязгаарлуулсан этгээдийн бүртгэл"-д бүртгүүлэхээр холбогдох байгууллагад хандана.

5.7. Бараа нийлүүлэх гэрээний төлбөрийг санхүүжилтийн хуваарийн дагуу гүйцэтгэлийн үр дүнгээр санхүүжүүлэх бөгөөд гэрээний төлбөрийн үлдэгдлийг барааг бүрэн нийлүүлж, холбогдох баримт бичгийг хүлээлгэн өгсний дараа олгоно.

5.8. Бараа нийлүүлэх гэрээний төлбөр нь нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөгдөхгүй.

5.9. Зайлшгүй шаардлагаар гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулах шаардлага гарвал талууд харилцан тохиролцож гэрээний үнэ, барааны техникийн тодорхойлолтоос бусад асуудлаар зохих өөрчлөлт оруулж болох бөгөөд тус өөрчлөлтийг бичгээр гаргаж талууд баталгаажуулсан нөхцөлд хүчин төгөлдөр болсонд тооцно.

5.10. Нийлүүлэгчид олгох гэрээний төлбөрөөс дараах зардлуудыг захиалагчийн холбогдох дансанд суутгана. Үүнд:

- Гүйцэтгэгчтэй гэрээ байгуулах бичиг хэргийн болон цалингийн зардал, барааг хүлээн авах, түршилт тохируулга хийх, ашиглалтад оруулах,ажиллагааг зохион байгуулахад шаардлагатай зардал: .....
- /...../ төгрөг
- Барааг захиалагч хүлээн авахаас өмнө гарсан урсгал зардал .....
- /...../ төгрөг

5.11. Захиалагч нь Иргэний хуулийн 254 дүгээр зүйлд заасан эрх үүргийг хэрэгжүүлнэ.

5.12. Нийлүүлэгч нь Иргэний хуулийн 253 дугаар зүйлд заасан эрх үүргийг хэрэгжүүлнэ.

5.13 Захиалагч нь гэрээний дагуу бараа нийлүүлэлт болон зөрчил, гологдол арилгах үйлчилгээг үндэслэн гэрээний төлбөр төлөх, чанарын баталгааны барьцаа хөрөнгийг чөлөөлөн нийлүүлэгчид олгох үүрэг хүлээнэ.

5.14. Гэрээнд холбогдох асуудлаар талууд албан бичгээр харилцана.

6. ГЭРЭЭНИЙ ТАЛУУДЫН ХҮЛЭЭХ ХАРИУЦЛАГА

6.1. Нийлүүлэгч нь ажлын тендерт өөрийн ирүүлсэн баримт бичиг, ажлын гүйцэтгэлийн талаар бүрдүүлж өгсөн зураг, төсөв, баримт материалын үнэн зөвийг бүрэн хариуцна.

6.2. Талууд бие биенийхээ өмнөөс гуравдагч этгээдийн өмнө ямар нэгэн хариуцлага хүлээхгүй.

6.3. Талууд гэрээгээр хүлээсэн үүргээ бусдад шилжүүлэхгүй. Шилжүүлсэн тохиолдолд үүсэх үр дагаварыг шилжүүлсэн тал өөрөө хариуцна.

6.4. Гэрээний ерөнхий нөхцөл (ГЕН)-ийн 2.6 дахь хэсэгт заасан баримт бичгийг барааг хүргэх газар, эсхүл боомтод ирэхээс 7 хоногийн өмнө захиалагчид өгч чадаагүйгээс гарах зардлыг нийлүүлэгч хариуцна.

6.5. Талуудын санаачлагаар болон гэрээний ерөнхий нөхцөл (ГЕН)-ийн 5 дахь хэсэгт гэрээг цуцалсан тохиолдолд гэрээг дүгнэж хохиролыг тооцож хохирол тооцсон мэдэгдлийг хариуцагч талд хүргүүлж, гэм буруутай тал хохиролыг барагдуулна.

6.6. Гүйцэтгэгчтэй байгуулсан гэрээг захиалагчийн санаачлагаар болон нийлүүлэгчийн хүсэлтээр цуцалсан тохиолдолд нийлүүлэгчээс гаргасан "урьдчилгааг төлбөрийн баталгаа"-г захиалагчийн өмчлөлд "үл маргах журам"-аар шилжүүлэх үүргийг баталгаа гаргагч банк хариуцана.

6.7. Гэрээнд хамаарах хууль тогтоомжийн холбогдох заалт болон энэ гэрээний ерөнхий нөхцөл, захиалагч, нийлүүлэгчийн эрх, үүрэг, тусгай нөхцөл, бусад нөхцөлийг зөрчсөн тал "Захиргааны ерөнхий хууль"-ийн 56 дугаар зүйлийн 56.1, "Иргэний хууль"-ийн 222 дугаар зүйлийн 222.4, 223 дугаар зүйлийн 223.1, 223.2, 225 дугаар зүйлийн 225.5, 227 дугаар зүйлийн 227.1, 227.3, 227.5, 229 дүгээр зүйлийн 229.1, 230 дугаар зүйлийн 230.1, 230.2, 231 дүгээр зүйлийн 231.1.1, 231.1.3, 232 дугаар зүйлийн 232.6, 234 дүгээр зүйлийн 234.4, 249 дүгээр зүйлийн 249.1, 349 дүгээр зүйлийн 349.1, 355 дугаар зүйлийн 355.6, 457 дугаар зүйлийн 457.10 дахь хэсгүүдэд заасан хариуцлагыг хүлээнэ.

2. ГЭРЭЭГ ЦУЦЛАХ ҮНДЭСЛЭЛ.

Захиалагчаас гүйцэтгэгчтэй байгуулсан гэрээг дор дурьдсан үндэслэлээр цуцална.

7.1 Захиалагч дор дурдсан нөхцөл байдлын аль нэг нь үүссэн тохиолдолд гэрээний дагуу зөрчлийг арилгах бусад арга хэрэгслийг ашиглалгүйгээр нийлүүлэгчид бичгээр мэдэгдсэнээр гэрээг бүхэлд нь эсхүл хэсэгчлэн цуцлах эрхтэй. Үүнд:

7.2. Талуудын санаачлагаар болон гэрээний ерөнхий нөхцөл (ГЕН)-ийн 5 дахь хэсэгт заасан нөхцөл байдал үүссэн.

7.3. Захиргааны ерөнхий хуулийн 56 дугаар зүйлийн 56.2, 56.3, "Иргэний хууль"-ийн 221 дүгээр зүйлийн 221.3, 225 дугаар зүйлийн 225.3, 225.7, 240 дүгээр зүйлийн 240.1.2, 249 дүгээр зүйлийн 249.1, 356 дугаар зүйлийн 356.1, 356.2, 356.3 дахь хэсгүүдэд заасан нөхцөл байдал бий болсон

7.4 Гэрээний 7.1, 7.2, 7.3 дахь хэсэгт заасан үндэслэлээр гэрээг цуцалж байгаа тохиолдолд гэрээ цуцалж байгаа тал нь нөгөө талдаа энэ тухай хуанлийн 14 хоногийн өмнө мэдэгдэнэ.

8. ГЭРЭЭ ХҮЧИН ТӨГӨЛДӨР БОЛОХ

8.1. Гэрээг 5 хувь үйлдэж захиалагч тал гурав, гүйцэтгэгч тал 2 хувийг хадгална. Талууд гэрээнд гарын үсэг зурж баталгаажуулсан өдөр гэрээ хүчин төгөлдөр болно.

8.2 Сангийн сайдын 2021 оны 7 дугаар сарын 30-ний өдрийн 124 дүгээр тушаалын хавсралтаар баталсан "Бараа худалдан авах ажиллагаа"-ны тендерийн жишиг баримт бичгийн гэрээний ерөнхий нөхцөл, гүйцэтгэлийн баталгаа болон энэ гэрээний 3 дахь хэсэгт заасан баримт бичгүүд нь гэрээний салшгүй хэсэг байна.

8.3. Энэхүү гэрээний нөхцөлд гэрээнд заасан барааны техникийн тодорхойлолт, тоо хэмжээ, үнэ өөрчлөхөөс бусад асуудлаар өөрчлөлт оруулж болох бөгөөд уг өөрчлөлт нь үндсэн гэрээний салшгүй хэсэг болно.

9. ГЭРЭЭ ДҮГНЭХ

10.3. Захиалагчийн төслийн баг нь нийлүүлэгч байгууллагатай хамтран барааг захиалагчид хүлээн авах ажиллагааг зохион байгуулж, бараа нийлүүлэх гэрээг дараахь 2 үе шатаар дүгнэнэ: Үүнд:

10.3.1. Хүлээн авах комисс ажиллаж гэрээ болон холбогдох хууль, журманд заасан баримт бичгийг хянаж, барааг хүлээн авсны дараа 2022 онд хуваарилсан санхүүжилтийг олгоно.

10.3.2. Барааны баталгаат засвар (чанарын баталгааны хугацаа) дууссаны дараа гэрээг дүгнэж, чанарын баталгааг чөлөөлж, гүйцэтгэгчид олгоно.

10.4. Бараа нийлүүлэлтийн үндсэн гэрээ болон нэмэлт гэрээг тухайн үе шатанд хийгдсэн нийлүүлэлт, гэрээний бусад нөхцлийг үндэслэн захиалагч, гүйцэтгэгч хамтран дүгнэнэ.

**11. ГЭРЭЭНИЙ АСУУДЛААР ХЭРЭГЖИЛТЭЙ ХОЛБООТОЙ
ТАЛУУДЫГ ТӨЛӨӨЛӨХ ЭТГЭЭД**

Гэрээний хэрэгжилттэй холбоотой асуудлаар талуудыг дараах эрх бүхий этгээдүүд төлөөлнө. Үүнд:

11.1. Захиалагчийн төлөөлөгчийн мэдээлэл

Эцэг/эх-ийн нэр:

Нэр:

Албан тушаал:

Ажлын утас:

Гар утас:

Цахим шуудан:

11.2. Нийлүүлэгчийн төлөөлөгчийн мэдээлэл

Эцэг/эх-ийн нэр:

Нэр:

Албан тушаал:

Ажлын утас:

Гар утас:

Цахим шуудан:

ЗАХИАЛАГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:
АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН
ГАЗРЫН ..... ХЭЛТСИЙН ДАРГА

ГҮЙЦЭТГЭГЧ:

.....
АЙМГИЙН ОРОН НУТГИЙН ӨМЧИЙН
ГАЗРЫН ДАРГА

.....
/Б.ДОЛЖИНСОРОГДОГ/

**ХАРЬЦУУЛАЛТЫН АРГААР БАРАА
ХУДАЛДАН АВАХ ГЭРЭЭНИЙ ТУСГАЙ НӨХЦӨЛ**

ГЕН 2.1.	<p>Бараа нийлүүлэх хугацаа: <i>Бараа нийлүүлэх хугацаа: [огноо бичих]</i> <i>Барааг үе шаттай нийлүүлэх бол үе шатны хугацаа: [огноо бичих]</i> [Нийлүүлэлтийн хуваарь байгаа бол түүнийг ишлэх]</p>
ГЕН 2.5.	<p>Бараа нийлүүлэх газар: [Бараа нийлүүлэх, дагалдах үйлчилгээ үзүүлэх газрын хаяг байршил гэх мэт мэдээллийг дэлгэрэнгүй бичих.]</p>
ГЕН 2.6.	<p>Бараа хүлээлгэн өгөх нөхцөл: [Бараа хүлээлгэн өгөх нөхцөлийг тодорхой бичих] Жишээ нь: Бараанд холбогдох баримт бичиг: [бараанд холбогдох ямар баримт бичгүүдийг хүлээлгэж өгөх талаар бичих] Угсралт, суурлуулах: [ямар барааг юунд хэрхэн угсарч, суурьлуулах] гэх мэт.</p>
ГЕН 2.10.	<p>Баглаа, боодол: [Барааг тээвэрлэх, хадгалах үеийн баглаа боодолд тавих нөхцөл, шаардлагыг тодорхой бичих] [Ачааг хэрхэн тэмдэглэх болон хаяглах, ямар баримт бичиг дагалдахыг энд тодорхойлно.] Баглаа, боодлын шаардлага: Жишээ нь: [Баглаа боодол нь тээвэрлэлтийн үеийн нөхцөл, тээвэрлэлт болон ил хадгалалтын үеийн халуун, хүйтэн, хур тунадас болон бусад бүх нөхцөлийг хангалттай тэсвэрлэхээр байна. Баглаа, боодлын хэмжээ, жинг сонгохдоо барааг хүргэх эцсийн цэгийн алслагдсан байдал, тээвэрлэлтийн цэг бүрд ачих, буулгах хангалттай төхөөрөмж байгаа эсэх зэрэг хүчин зүйлсийг харгалзсан байна гэх мэт]</p>
ГЕН 2.13.	<p>Худалдааны нөхцөл: [Тендерийн баримт бичгийн ТӨХ-д заасан бол ТШЗ 18.6-д заасан Худалдааны нөхцөл (Incoterms)-ийг хуулж бичих]</p>
ГЕН 3.9.	<p>Төлбөр төлөх хугацаа: Төлбөр төлөх хугацаа: [он, сар, өдөр] Төлбөрийг хэсэгчилсэн төлөх тохиолдолд, Төлбөр төлөх үе шатны хугацаа: [он, сар, өдөр]</p>
ГЕН 4.2.	<p>Даатгал:</p>

	<i>[Даатгалын нөхцөлийг тухайн бараа нийлүүлэлтийн онцлог болон худалдааны нөхцөлүүдийг харгалзан тодорхойлно. Даатгалын төрлийг тодорхой бичих]</i>
ГЕН 4.10.	Чанарын баталгаат хугацаа: <i>[Баталгаат хугацаа заасан эсэх, заасан бол Тендерийн баримт бичигт үндэслэн хугацааг тогтоож бичих]</i>
ГЕН 4.11	Чанарын баталгаа: Чанарын баталгаа шаардах эсэх: <i>[Чанарын баталгаа шаардана/ шаардахгүй]</i> Чанарын баталгаа шаардах бол, Чанарын баталгааны дүн: <i>[Гэрээний үнийн дүнгийн 5-10 хооронд сонгох]</i>
ГЕН 4.17.	Нийлүүлэгчийн төлөх алданги: Алдангийн хувь: <i>[хоногт 0.5 хүртэл хувиар тогтоож бичих]</i>
ГЕН 4.18.	Захиалагчийн төлөх алданги: Алдангийн хувь: <i>[хоногт 0.5 хүртэл хувиар тогтоож бичих]</i>